

**DECRET 17/2003, DE 21 DE FEBRER , PEL QUAL ES REGULA
LA PESCA AMB ARTS MENORS A LES AIGÜES INTERIORS
DE LES ILLES BALEARS¹**

(BOIB núm. 28, d'1 de març de 2003)

El Reglament (CEE) 3760/92 del Consell, de 20 de desembre, pel qual s'estableix un règim comunitari per a la pesca i l'aqüicultura fixa, com a objectiu general de la política pesquera comuna, la protecció i conservació dels recursos marins i l'organització, sobre una base sostenible, de l'explotació racional i responsable d'aquests, en condicions econòmiques apropiades per al sector, tenint en compte les seves repercussions sobre l'ecosistema marí i considerant, en particular, tant les necessitats dels productors com les dels consumidors.

El Reglament (CE) 1626/1994 del Consell, de 27 de juny , pel qual s'estableixen determinades mesures tècniques de conservació dels recursos pesquers de la Mediterrània, regula els requisits mínims relatius a les característiques dels principals arts i ormejos de pesca i faculta les autoritats competents dels estats membres per adoptar mesures complementàries o que ampliiïn els requisits mínims del sistema instaurat, sempre que siguin compatibles amb el dret comunitari i conformes a la política pesquera comuna.

La pesca amb arts menors, llevat d'algunes normes concretes per a determinades espècies com la llampuga o la llagosta, està mancada d'una regulació específica per a les aigües interiors de arxipèlag balear, i se li aplica, en l'actualitat, l'Ordre del 24 de novembre de 1981, per la qual es regula l'exercici de l'activitat pesquera amb arts fixos o de deriva a la Mediterrània, i el Reial decret 1724/1990, de 28 de desembre, pel qual es regula l'exercici de la pesca marítima amb l'ormeig del palangre de fons en el litoral mediterrani.

Tenint en compte que aquesta modalitat de pesca de caràcter artesanal i, en molts de casos, estacional, és la més característica i pròpia de les Illes Balears, on suposa més d'un 85 % del conjunt de la flota pesquera, amb una importància que supera la merament pesquera i que inclou també aspectes socioeconòmics, etnològics o, fins i tot, gastronòmics, es considera necessari regular-la amb caràcter general a les aigües interiors de les Illes Balears.

De conformitat amb el que estableix l'article 1 del Reglament (CE) 1626/1994, s'ha acomplert el tràmit de comunicació del projecte a la Comissió Europea. Així mateix, ha estat consultat el sector pesquer afectat, a la 26a reunió del Consell Pesquer Interinsular realitzada el dia 1 de juny de 2002.

Per això, a proposta del conseller d'Agricultura i Pesca, d'acord amb el Consell Consultiu de les Illes Balears, i havent-ho considerat el Consell de Govern reunit a la sessió del dia 21 de febrer de 2003,

¹ Aquest Decret ha estat modificat pel Decret 118/2005, de 18 de novembre ([BOIB núm. 177, de 24 de novembre de 2005](#)).

DECRET

Article 1. Objecte i àmbit d'aplicació

1. El present Decret té per objecte regular la pesca amb arts menors a les aigües interiors de les Illes Balears.

2. No és aplicable a la pesca de la llagosta (*Palinurus spp.*) ni de la llampuga (*Coryphaena hippurus*), que continuaran regulades per la seva normativa específica.

Article 2. Classificació

Als efectes del present Decret, els arts menors es classifiquen en:

1: Arts d'emmallament:

- 1.a) Tremalls.
- 1.b) Xarxes d'una sola tela.
- 1.c) Boleros.

2: Arts de parada:

- 2.a) Solta.
- 2.b) Almadravilla.
- 2.c) Almadrava.
- 2.d) Moruna.

3: Ormejos d'ham:

- 3.a) Volantí.
- 3.b) Potera.
- 3.c) Curricà.
- 3.d) Llença.
- 3.e) Palangró.

4: Trampes:

- 4.a) Nanses.
- 4.b) Gambí.

Article 3. Condicions generals d'utilització

1. La pesca amb arts menors ha de respectar, en qualsevol cas, el que disposa el Reglament 1626/94, del Consell, de 27 de juny, que estableix determinades mesures tècniques de conservació dels recursos pesquers a la Mediterrània.

2. La distància mínima entre un art ja calat i un altre que es vagi a calar no serà inferior a 150 metres (m).

3. Malgrat l'anterior, en el cas que es cali prop d'un art de parada, la distància a respectar serà de 300 m.

Article 4. Arts d'emmallament

1. Definició i classificació

Els arts d'emmallament són arts fixos de fons, de forma rectangular, formats per una o més teles de xarxa armades entre dues ralingues, la superior proveïda d'elements de flotació i la inferior de llasts. Es calen en posició vertical i els extrems de l'art disposen de caps units a la part superior a boies de superfície i a la part inferior a un sistema

d'ancoratge. Romanen en la mateixa posició des que es calen fins que es lleven. Es classifiquen en els tipus següents :

- a) Tremalls: Constituïts per peces de xarxa de 50 a 62 m, cada una de les quals està formada per tres teles superposades i muntades sobre la ralinga. Les teles exteriors són de la mateixa dimensió de malla i gruix de fil, mentre que la tela interior és de malla menor i pot ser major que les exteriors.
- b) Xarxes d'una sola tela: Són arts constituïts per diverses peces de xarxa, formada cadascuna per una única tela. En aquesta categoria s'inclouen les conegudes localment com a "xarxes fines", "de pèl", "betes" o, fins i tot, "soltes".
- c) Boleros. Art mixt format per combinacions dels dos tipus anteriors. Normalment la part inferior és de dues o tres teles i la superior d'una sola.

2. Característiques tècniques²

a) Tremalls

Les dimensions mínimes de les malles exteriors seran de 220 mil·límetres (mm), mentre que les de la malla interior seran de 67 mm.

L'alçada màxima del tremall serà de 3 metres (m) mesurats des de la ralinga inferior a la superior.

Excepcionalment, per a la captura de molls (*Mullus spp.*), es podrà utilitzar, entre els mesos de juliol i desembre, i a una profunditat màxima de 50 m, tremalls de dimensions mínimes de malla interior iguals o superiors a 50 mm, els quals es podran calar únicament a la posta i a la sortida del sol, sense que puguin romandre calats tota la nit.

b) Xarxes d'una sola tela

La dimensió mínima de les malles no serà inferior a 72 mm i l'alçada màxima de les xarxes serà de 4 m, mesurats des de la ralinga inferior a la superior.

Excepcionalment, per a la captura del caramel o gerret (*Spicara smaris*), es podran utilitzar, entre els mesos d'octubre i març, i a una profunditat màxima de 40 m, xarxes de malles no inferiors a 36 mm.

Excepcionalment, per a la captura de molls (*Mullus spp.*), es podran utilitzar, entre els mesos de juliol i desembre, i a una profunditat màxima de 50 m, xarxes de malles iguals o superiors a 50 mm, les quals es podran calar únicament a la posta i a la sortida del sol, sense que puguin romandre calades tota la nit.

c) Boleros

Les dimensions mínimes de les malles exteriors seran de 220 mm, mentre que les de la malla interior seran de 67 mm. L'alçada màxima de l'art serà de 4 m, mesurats des de la ralinga inferior a la superior.

3. Condicions generals de calada

Els arts d'emmallament aquí descrits només es podran calar a fondàries inferiors als 60 metres. La longitud màxima de xarxes serà de 2.000 m per tripulant enrolat i present a bord, fins a un màxim de 5.000 m per embarcació.

² Apartat modificat pel Decret 118/2005, de 18 de novembre, esmentat en la nota 1.

Article 5. Arts de parada

1. Definició i classificació

Els arts de parada són arts fixos de xarxa que es calen perpendicularment a la costa amb un dels extrems fixat a terra i l'altre mitjançant elements de flotació i d'ancoratge. Es classifiquen en els tipus següents :

- a) Solta: Art de xarxa format per teles de forma rectangular, que forma una paret des de la superfície fins el fons i està proveït de flotadors a la ralinga superior i de llasts a la inferior. L'extrem de terra (cua) està amarrat a la costa i l'extrem de fora es disposa fent un arc de circumferència (rotllo).
- b) Almadravilla (de fons o tonaira): Art de xarxa format per teles de forma rectangular, que forma una paret des de la superfície fins el fons i està proveït de flotadors a la ralinga superior i de llasts a la inferior. L'extrem de terra (cua) va amarrat a la costa i l'altre està enrotllat formant un sis (rotllo). Es diferencia de la solta perquè té les malles més grans.
- c) Almadrava: De les mateixes característiques que l'anterior, però de majors dimensions i amb l'extrem formant una doble circumferència.
- d) Moruna: Art de xarxa de construcció complexa que consta de tres elements diferenciats.

* Cua. Peça que es cala perpendicularment a la costa, amb un dels extrems amarrat a terra, composta per una tela aproximadament rectangular formant una paret des de la superfície fins al fons i proveïda de flotadors a la ralinga superior i de llasts a la inferior.

* Rotllos. Peces de xarxa de forma rectangular formant una paret des de la superfície fins al fons i proveïdes de flotadors a la ralinga superior i de llasts a la inferior, que formen una doble espiral a l'extrem de la cua.

* Moridor. Va unit a la base dels rotllos i davant de l'extrem de la cua, formant un caixó de xarxa; normalment està format per una doble cambra, en la qual les dues parets verticals orientades cap a la cua tenen una obertura en forma d'embut que permet el pas dels peixos només en un sentit.

2. Característiques tècniques

a) Solta

Les dimensions mínimes de les malles no seran inferiors a 80 mm. L'art tindrà una longitud màxima de 300 m.

b) Almadravilla

Les dimensions mínimes de les malles no seran inferiors a de 200 mm. L'art tindrà una longitud màxima de 300 m.

c) Almadrava

Les dimensions mínimes de les malles no seran inferiors a de 200 mm. L'art tindrà una longitud màxima de 500 m.

d) Moruna

Les dimensions mínimes de les malles no seran inferiors a 120 mm a la cua, a 100 mm als rotllos i a 50 mm al moridor. La longitud màxima de la cua serà de 200 m i la dels rotllos serà de 400 m.

L'alçada de l'art no ultrapassarà els 40 m.

3. Condicions generals de calada i adjudicació de punts

Els punts a utilitzar per a la calada dels arts de parada seran sortejats dins l'àmbit territorial de cada confraria.

Per poder participar en els sortejos s'ha de pertànyer a la confraria corresponent, acreditar la professionalitat i disposar de l'ormeig per al qual se sol·licita un punt.

A Mallorca i Menorca, el sorteig s'ha de fer en el mes d'abril per a l'ormeig d'estiu i en el de setembre per al d'hivern. A Eivissa i Formentera, el sorteig s'ha de fer a la darrera setmana de juny.

Una vegada acabat el sorteig, se n'estendrà acta, una còpia de la qual serà enviada a la Direcció General de Pesca en els deu dies següents al mateix.

El període de calada serà de l'1 de maig al 15 de setembre per als ormejos d'estiu i de l'1 d'octubre al 31 de març per als d'hivern. Si transcorreguts deu dies des de l'inici del període de calada hi ha punts que, sense causa justificada, no s'han ocupat, la Direcció General de Pesca podrà adjudicar-los a altres interessats que els hagin sol·licitat, segons els criteris d'habitualitat i de rendibilitat establerts en l'article 27.3 de la Llei 3/2001, de 26 de març.

Article 6. Ormejos d'ham

1. Classificació

Entre els ormejos l'element bàsic dels quals és l'ham es distingeixen els següents:

- a) Volantí: Ormeig vertical consistent en una línia mare de la qual penja un element (peu) constituït per braçolades o sedals que porten els hams i un escandall. La línia pot ser de mà o de canya.
- b) Potera: Ormeig de línia vertical a l'extrem del qual penja un element plomat, generalment brillant o de colors vius, proveït de diversos hams. S'utilitza de prima i d'alba, o de nit amb llum per a l'atracció de les preses.
- c) Curricà: Ormeig de línia horitzontal que es remolca des d'una embarcació que navega a la velocitat apropiada per a l'espècie que es pretén capturar. Els curricans poden anar armats sobre canyes, perxes o rodes.
- d) Llença: Ormeig vertical que consta d'una línia mare de la qual penja una braçolada amb ham i un ancoratge i que disposa d'una boia en superfície. Es calen en sèrie, com si fossin palangrons, però sense un cap mare que les uneixi.
- e) Palangró: Aparell de línia horitzontal, que consta d'una mare de la qual pengen, convenientment separades, braçolades verticals amb els hams. Es cala sobre el fons i amb els extrems units a calades que compten amb boies de superfície a la part superior i d'un sistema d'ancoratge a la part inferior.

2. Característiques tècniques

Les dimensions mínimes dels hams d'aquests ormejos serà de 23 mm de longitud i 9 mm de sinus. Excepcionalment, per a la captura del raor (*Xyrichtys novacula*), des del 16 d'agost fins al 31 de desembre, es podran utilitzar hams de 16 mm de longitud i 6 mm de sinus.

El nombre màxim de llences i d'hams no ha d'excedir els 120 per embarcació.

La longitud total màxima del palangró no ha de superar els 4.000 m per embarcació, i el nombre màxim d'hams no ha d'excedir els 1.000 per embarcació.

Article 7. Trampes

1. Definició

Ormejos fixos de fons que actuen a manera de trampa per a la captura de crustacis, mol·luscs i peixos. Es construeixen en forma de canastra o gàbia amb una obertura (anfàs) que permet l'entrada de les espècies a l'habitacle interior.

Entre elles s'inclouen les nanses, els gambins i els morenells.

2. Característiques tècniques

La geometria i les característiques tècniques dels diversos tipus de trampes depenen dels usos i costums tradicionals. No obstant això, han de garantir la selectivitat de les espècies a què van destinades.

La longitud màxima total de les fileres de nanses serà de 4.000 m per embarcació, i el nombre màxim de nanses per embarcació serà de 400 unitats.

Article 8. Condicions dels vaixells

Les embarcacions que es dediquin a la pesca amb arts menors, no podran superar els 10 GT de tonatge ni els 160 CV de potència.

Article 9. Esforç pesquer

En cap cas es podrà incrementar l'esforç pesquer mesurat tant en potència i com en tonatge.

El període autoritzat per exercir la pesca amb arts menors serà de 16 hores per dia a la mar.

Els arts i ormejos no podran romandre calats més del període establert, llevat dels arts de parada. Això no obstant, i prèvia sol·licitud raonada de l'interessat, la Direcció General de Pesca podrà autoritzar períodes de calada majors per a embarcacions de menys de 7 m d'eslora o amb refugis de difícil accés.

Així mateix i a excepció dels arts de parada, s'estableix un descans setmanal obligatori de, com a mínim, 30 hores consecutives, durant el qual tots els arts i ormejos han de romandre a terra.

Article 10. Alternança d'arts i ormejos

Compatibilitat amb altres ormejos i equivalències:

Les embarcacions dedicades a exercir la pesca amb els arts menors definits en els articles 4, 5, 6 i 7 podran practicar-la alternativament amb qualsevol d'ells. Tot i això, durant la mateixa jornada de pesca les embarcacions només podran exercir l'activitat pesquera amb un únic tipus d'art o ormeig, el qual no podran dur a bord simultàniament amb altres, amb les úniques excepcions del volantí, la potera i el curricà.

Les embarcacions que tinguin calats arts de parada, els podran compatibilitzar amb un ormeig amb les condicions següents :

- Solta, almadravilla i almadrava, cadascuna restarà 350 m de longitud màxima de l'ormeig de xarxa que es vagi a calar, o 200 hams de palangró.

- Moruna: cadascuna restarà 1.000 m de la longitud màxima de l'ormeig de xarxa que es vagi a calar o, 500 hams de palangró.

Per acreditar aquesta compatibilitat les embarcacions que es dediquin a aquestes activitats han de dur a bord un document expedit per la Direcció General de Pesca on s'indiquin els punts assignats, el període de calada i l'ormeig utilitzat.

Article 11. Abalisament d'arts i ormejos

L'abalisament d'arts i ormejos fixos s'efectuarà mitjançant boies de color vermell, taronja o groc, proveïdes de reflector radar i d'un pal de dos metres d'alçada, com a mínim, en el qual s'incorporaran una o dues banderes vermelles de 50 per 40 cm. de dia i un llum blanc visible a una distància mínima de 2 milles per la nit. Si la longitud dels arts és major de 2 milles, s'abalisaran d'igual manera a intervals d'1 milla.

La boia o capcer situat més al sud ha de dur dues banderes superposades o dos llums, segons sigui de dia o de nit, de les característiques abans esmentades.

La boia situada més al nord o més a l'oest durà també dues banderes o dos llums, segons sigui de dia o de nit, de les mateixes característiques.

A la part visible de les boies figurarà el nom, la matrícula i el foli de l'embarcació, així com la indicació del tipus d'art, que es farà constar amb les següents sigles: X, arts d'emmallament; P, palangrons; N, trapes; T, arts de parada; L: llences.

En els arts de parada, s'hauran d'abalisar les boies dels tensors mitjançant banderes i llums. Les soltes i almadravilles hauran de dur una boia amb llum i bandera que marqui el punt més exterior de l'art i un altre que marqui el punt intermedi de la cua. A la part visible de les boies ha de figurar el nom, la matrícula i el foli de l'embarcació.

Les boies de les llences o de trapes que es calin individualment, han de dur el nom, la matrícula i foli de l'embarcació i una numeració correlativa.

Article 12. Prohibicions

Queda prohibit:

- La utilització de qualsevol tipus de focus lluminós submarí.
- La utilització de qualsevol tipus de palangre a les aigües interiors de les Illes Balears.
- La cessió de punts d'arts de parada a un altra embarcació sense que hi hagi un sorteig nou o una conformitat expressa dels participants en el sorteig, fet que ha de figurar a l'acta.
- La pesca amb arts menors a més de 24 milles del seu lloc d'amarrament i romandre fora del seu port base més de 48 hores, excepte per motius extraordinaris o en el cas d'àrees sotmeses a plans especials de pesca.
- El desplaçament d'una illa a una altra sense autorització expressa de la Direcció General de Pesca.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

Els arts i ormejos menys selectius que els contemplats en el present Decret, la utilització dels quals estava autoritzada per la normativa anterior, es podran continuar

utilitzant durant un període de 18 mesos, prèvia autorització de la Direcció General de Pesca.

DISPOSICIONS FINALS

Disposició final primera

Es faculta el conseller d'Agricultura i Pesca per dictar les disposicions necessàries per al desenvolupament i aplicació del present Decret i, en particular, per a l'establiment de zones de veda, la restricció de les dimensions màximes dels ormejos, del nombre màxim d'hams del palangró per embarcació, i de les malles mínimes de les xarxes.

Disposició final segona

El present Decret entra en vigor als cinc dies d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.